

ПЛАНІ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3 АНДРАГОГІКА ЯК ГАЛУЗЬ СОЦІАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ

Тема 5

Освіта як чинник соціалізації різних груп дорослих

План.

1. Особливості освіти соціально незахищених груп населення.
2. Підготовка і перепідготовка безробітних.
3. Специфіка освіти дорослих людей з особливими потребами.
4. Навчання військовослужбовців, звільнених в запас.
5. Освіта в житті дорослих, що відбувають покарання у місцях позбавлення волі.
6. Андрагогічні основи адаптації в умовах іншої лінгвокультурної спільноти.
7. Жіноча освіта.

Питання для роздумів і дискусій

1. Які особливості безробітних як соціальної групи необхідно враховувати в організації їхньої професійної перепідготовки?
2. Які чинники визначають розвиток системи професійної перепідготовки безробітних? У чому полягає їхня сутність?
3. Чим відрізняється професійна перепідготовка безробітних від професійної перепідготовки працюючого фахівця?
4. У чому полягає специфіка функцій, цілей і змісту професійної перепідготовки безробітних?
5. Які професійно-особистісні якості, на вашу думку, повинен мати андрагог, який працює з особами з інвалідністю різних груп?
6. Розкрийте зміст функцій освіти осіб з інвалідністю. Обґрунтуйте роль територіального відділення соціальної допомоги населення щодо розвитку адаптаційної, компенсаторної, розвивальної й корекційної функцій освіти.
7. Які основні труднощі постають перед військовослужбовцями, звільненими в запас, що бажають пройти перенавчання й одержати нову спеціальність?
8. На основі рекомендованої літератури спробуйте дати оцінку ефективності впливу освіти на зміну соціальних установок осіб, що перебувають у місцях позбавлення волі.
9. Сформулюйте пропозиції щодо надання андрагогічної підтримки тим, хто навчається в умовах іншої лінгвокультурної ситуації.
10. Чим, на вашу думку, чоловіча освіта (військові, спортивні навчальні заклади, об'єднання, клуби) відрізняється від жіночої?
11. Спробуйте оцінити специфіку освітніх потреб чоловіків і жінок.

Література:

основна:

1. Архипова С. П. Основи андрагогіки: Навчальний посібник. Черкаси-

Ужгород: Мистецька лінія, 2002. 184 с.

2. Мандель Б. Р. Андрагогика: история и современность, теория и практика : учебное пособие для обучающихся в магистратуре. Москва; Берлин : Директ-Медиа, 2017. 412 с.
3. Основы андрагогики: учеб. пособие для студентов высш. пед. учеб. заведений / И.А.Колесникова, А.Е.Марон, Е.П.Тонконогая и др.; Под ред. И.А.Колесниковой. Москва : Академия, 2003. 240 с.

додаткова:

1. Архипова С. П. Освіта як чинник соціального захисту дорослих, які перебувають у складних життєвих ситуаціях. *Вісник ЛНУ імені Тараса Шевченка*. 2012. № 19 (254), Ч. II. С.6-19.

Підготовка і перепідготовка безробітних

1. Бідюк Н. М. Професійне навчання безробітних у США: теорія і практика : [монографія] / за ред. Н. Г. Ничкало. Хмельницький : ХмЦНТЕІ, 2009. 542 с.
2. Бідюк Н. М. Науково-методичні рекомендації щодо удосконалення професійного навчання безробітних в Україні на основі використання прогресивних ідей досвіду США. Хмельницький : ХНУ, 2009. 77 с.
3. Волярська О. С. Підготовка зареєстрованих безробітних та слухачів навчальних підрозділів підприємств, організацій, установ : теоретичні і методичні аспекти: монографія. Київ–Запоріжжя : ІПК ДСЗУ : Кругозір, 2015. 479 с.

Специфіка освіти дорослих людей з особливими потребами

2. Шевцов А. Г. Сучасні проблеми освіти і професійної реабілітації людей з вадами здоров'я: Монографія. Київ : Соцінформ, 2004. 200 с.

Навчання військовослужбовців, звільнених в запас

1. Автушенко І. Перепідготовка військовослужбовців збройних сил України за програмою НАТО-Україна. *Європейські історичні студії*. 2018. № 11. С. 99-112.
2. Бідюк Н.М. Соціально-адаптаційне професійне навчання безробітних військовослужбовців, звільнених у запас. *Вісник Черкаського ун-ту. Педагогічні науки*. Черкаси, 2009. Вип. 147. С. 28–32.

Освіта в житті дорослих, що відбувають покарання у місцях позбавлення волі

1. Матвеева Ю. О., Конопацька О. М. Роль освіти дорослих у процесі ресоціалізації засуджених. *Юридична психологія*. 2016. № 1 (18). С.180-187.
2. Кутєпов М. Ю., Кутах М. А. Роль освіти в процесі виправлення та ресоціалізації засуджених. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. Серія: Юридичні науки. 2018. Вип. 2. Т. 2. С.48-51.
3. Градецький А. В. Освіта як засіб виправлення засуджених. *Держава та регіони*. Серія: Право. 2015. № 1(47). С. 51-55.

Андрагогічні основи адаптації в умовах іншої лінгвокультурної спільноти

1. Бусько М. Б. Навчання дорослих іммігрантів у Канаді : навч. посіб. Львів : ЗУКЦ, 2013. 120 с.

2. Бабушко С. Р., Соловей Л. С. Навчання дорослих як засіб інтеграції мігрантів: норвезький досвід. *Освітологічний дискурс*. 2017. Вип. 16(17). С. 132-144.

Жіноча освіта

1. Аніщенко О. В. Професійна освіта і самореалізація жінок в Україні: історія та сучасність: Монографія / наук. ред. Н. Г. Ничкало. Ніжин : ТОВ «Наука-Сервіс», 2003. 251 с.
2. Когут І. Чим відрізняються жінки і чоловіки: про гендерну (не)рівність у вищій освіті. URL: <http://www.cedos.org.ua/uk/discrimination/chym-vidrizniaiutsia-zhinky-i-choloviky-pro-hendernu-ne-rivnist-u-vyshchii-osviti-vid-7.05.2017>.
3. Черчович І. Жіноча освіта в Україні: історичний огляд. *Гендер в деталях*. 20 червня 2017. <https://genderindetail.org.ua/season-topic/osvita-i-prosvita/zhinocha-osvita-v-ukraini-istorichniy-oglyad-134122.html>
4. Мариніна І., Яковишина Т. Трансформація жіночого освітнього простору: історія та сьогодення. URL: http://eprints.kname.edu.ua/44335/1/Збірник_28-126-136.pdf (дата звернення: 18.01.2021).

Тема 6

Андрагогічний потенціал неформальної освіти

План

1. Народні університети.
2. Сімейна освіта.
3. Освітні можливості дозвілля.
4. Дорослий як читач.
5. Освітній туризм.
6. Музейна педагогіка.

Питання для роздумів і дискусій

1. Чи потрібна інформаційному суспільству ХХІ в. така форма освіти, як народні школи й університети? Обґрунтуйте відповідь.
2. Якби вам довелося очолити піклувальну раду Народного університету, які категорії дорослого населення ви запропонували б навчати? За якими науковими і практичними напрямками організували б навчання?
3. Які теми, курси, цикли лекцій запропонували б ви прослухати своїм батькам, дідусям, бабусям у рамках системи народного навчання?
4. На основі рефлексії сформулюйте основні проблеми і протиріччя, що постають перед вами як членом родини. Які з них можуть бути вирішені за допомогою освіти? Яких знань, умінь, навичок вам бракує для того щоб стати зразковим сім'янином? (Ви можете порадитися з родичами і друзями.) З яких джерел і в яких формах ви можете одержати відсутню інформацію?
5. Проаналізуйте структуру свого вільного часу. Яке місце в ній посідає освітня (просвітницька) діяльність?
6. Якими формами самоосвітньої діяльності ви володієте?

7. Як вам здається, з яких джерел у вільний час ви черпаете найбільшу кількість загальнокультурної інформації (радіо, телебачення, відео, театр, музеї, спілкування з друзями і знайомими, подорожі й ін.)? Обговоріть в навчальній групі, чим і як збагачують ваше життя заняття у вільний час.
8. Як ви думаєте, що сьогодні більше за все заважає дорослим людям культурно проводити своє дозвілля?

Завдання для самостійної роботи

1. Розробіть рекомендації стосовно освіти членів своєї родини.
2. На прикладі одного з музеїв покажіть його просвітницькі можливості для різних вікових і соціальних груп дорослого населення.
3. Складіть анотацію до однієї з виставок чи експозицій так, щоб вона привернула увагу будь якої обраної вами категорії дорослих.

Література:

1. Архипова С. П. Основи андрагогіки: Навчальний посібник. Черкаси-Ужгород: Мистецька лінія, 2002. 184 с.
2. Основы андрагогики: учеб. пособие для студентов высш. пед. учеб. заведений / И.А.Колесникова, А.Е.Марон, Е.П.Тонконогая и др.; Под ред. И.А.Колесниковой. Москва : Академия, 2003. 240 с.
3. Акимова О.В. Образовательный туризм : проблемы и перспективы. *Актуал. проблемы гуманитар. и естествен. наук.* 2013. № 2. С. 77-79.
4. Рудакова С., Беднарська О. Характеристика напрямів та видів освітніх подорожей. *День студентської науки* : зб. тез доп. за результатами наук. конф. студентів ЛДУФК. Львів, 2016. С. 101-102.
5. Белофастова Т. Ю. Педагогічні засади діяльності музею як соціально-культурного центру : автореф. дис. канд. пед. наук: 13.00.06 / Київ. нац. ун-т культури і мистецтв. Київ, 2003. 20 с.
6. Гайда Л. Музейна педагогіка України: пошук оптимальної моделі. *Вісник Одеського історико-краєзнавчого музею.* 2011. № 10. С. 167–168.
7. Удовиченко І. В. Музейна педагогіка: теорія і практика: науково-методичний посібник. Київ : Логос, Національний музей історії України, 2017. 72 с.

Інформаційні ресурси

1. [Дистанционное сотворчество.](http://distant.ivanovo.ac.ru) - [http:// distant.ivanovo.ac.ru](http://distant.ivanovo.ac.ru)
2. Гамбургская декларация образования взрослых (Hamburg Declaration on Adult Learning. The Fifth International Conference on Adult Education). - <http://www.education.unesco.org>
3. Всемирный Совет по образованию взрослых (ICAE) — <http://www.web.net>
4. Дайджест всемирной периодики по образованию взрослых (Carfax Publishing Company). — <http://www.carfax.co.uk>
5. Международная академия образования взрослых. - <http://maov.ru/>

6. Институт непрерывного образования ЮНЕСКО (UNESCO Institute for Lifelong Learning) - <http://www.unesco.org/uil>
7. Европейская Ассоциация образования взрослых (EAEA - European Association for the Education of Adults) -- <http://www.eaea.org>
8. Международный совет по образованию взрослых (ICAE - International Council for Adult Education) --<http://www.icae2.org/?q=en/about>
9. Международное общество сравнительных исследований в образовании взрослых (ISCAE - International Society for Comparative Adult Education) – <http://www.uni-bamberg.de/fileadmin/andragogik/08/andragogik/iscae/home.htm>
10. Консорциум европейских исследований по развитию институтов образования взрослых – (ERDI - Consortium of European Research and Development Institutes of Adult Education) - <http://www.die-frankfurt.de/erdi>
11. Европейское Общество по исследованиям в сфере образования взрослых (ESREA - European Society for Research on the Education of Adults) - <http://www.esrea.org>